

Nógv børn — glað børn

Samfelag okkara er í mongum førum eitt barnafiggingdligt samfelag. Tann langi vegurin millum arbeiðspláss, heim, skúlar og handlar, sum fer við so nógvvari tíð hjá fólki í býarsamfeløgnum, og sum er so vandamikil at ferðast á. Bilar hava nógv betri rætt enn fólk til gongu, skrivar Elin Súsanna Jacobsen m. a.

Elin Súsanna Jacobsen, vavevni javnaðarfloksins í Suðurstreymoy skrivar

Burðartalið í Føroyum minkar í stórum, vísa hagtølini. Sama hendir í øðrum Norðurlondum, og hetta verður hildið at vera álvarssamt mál, sum nakað má gerast við, og døgliga verður gitt, hvat orsøkin kann vera. Eitt er, at kvinnur nú hava so nógv fyrirbyggjandi evni at velja í, at tær betur enn nakrantíð áður kunnu stýra barnatalinum. Men tað gevur einki svar til, hví so nógvur velja at vera børn fyrriuttan, í mesta lagi hava 1-2 børn.

Onnur spyrja ikki so nógv, siga heldur »hatta segði eg altíð« — hvussu leingi hava vit ikki hørt,

at samfealgið má lagast meira eftir familjulivinum, høyrð krøvini um fleiri og betri dagstovnar, betri skattasømdir til fólk við børnum, barsilsorlov til øll o. s. fr.

Hvussu nógv tað ber til at stýra barnatalinum við búskaparligum tiltøkum, er óvist. Men tað eru so tey mest ítøkiliga ráð, politiskir myndugleikar hava at taka til, og vist er tað, at tað er neyðugt at halda fast við hesi krøv.

Hin møguleikin, at nýðða kvinnurnar út úr vinnulivinum aftur, hevur vist seg at vera imóti náttúruni. Ti tað sum er hent hesi seinastu árin, er at

kvinnurnar aftur eru komnar upp í framleiðsluna, sum tær vóru fyrr í tíðini, bara nakað nógv ár eftir at tann framleiðsla og tær tænastruvingar, sum fyrr vóru við hús, eru fluttar út í »vinnulívið« (sjálvt veitslur eru vorðnar ein vinna, sum hotellini taka sær av).

Kanska hjálpir tað ikki nógv til at venda gongdini, at gera fleiri og betri dagstovnar, at veita barsilsorlov og geva figgjarligan stuðul til barnríkar familjur, men roynast má tað.

Men nógv annað er at finnast at, og sum ger, at vit við góðum rætti kunnu

nevna samfealgið barnafiggingdligt. Tann langi vegurin millum arbeiðspláss, heim, skúlar og handlar, sum fer við so nógvvari tíð hjá fólki í býarsamfeløgum, og sum er so vandamikil at ferðast á. Bilar hava nógv betri rætt enn fólk til gongu, fyrri ikki at tala um børn og rørslubreakað. So góðan rætt, at vit nýðast at hegna børn inni fyrri at tryggja tey sum frægast. Børn, sum frá náttúrunar hond krevja eitt so ógvuliga stórt øki. Tey, sum eldri eru, kunnu royna at minna seg aftur á spæliøkini, tey nýttu sum børn: fjøru, haga, vegir, neyst,

úthús, áir og nógv onnur spennandi stød.

Eitt er, at ferðslan ger tað hættisligt at ferðast so víða hjá børnum. Eitt annað, at nógv av hesum stødum eru so spilt og dálkað, at foreldur við ávaringum sínum móti eitri, glassplintr, olju og aðrari óhumsku koma at leggja ein ótta niður í børnini, sum tverri ikki er uttan grund, men sum samstundis forðar teimum at fylgja sínum forvitni og hugi at granska umverðina og fær tey at kenna seg ótrygg í náttúruni.

Eisini hetta er sagt fyrr, og tað ofta. Men tað vigar

so lítið, tí lívsvirði ber ikki til at gera upp í tølum.

Tað er tankavekjandi, at nú vit hava eitt fallandi barnatal at vísa á, nú rakna myndugleikarnir við. Men lat okkum ikki við royndum at fáa barnatalið aftur á beina kós gloyma kvaliteten. Kanska er tað, ið munar mest av øllum fyrri at geva fólki hug og dirvi at seta børn í verðina, at vilji er til at slóða fyrri einum tryggum barndómi og óttaleysari framtíð.

Elin Súsanna Jacobsen

Vit skulu hava glað børn

Vit skulu hava børn, sum hava góðar umstøður at vaksa upp í einum góðum og sunnum samfelag